

Διλήμματα σε καιρό πολέμου

“Πρέπει να υπάρχει μια ιεραρχία ως προς το πού ανήκουμε. Ο καθένας έχει την προσωπική του ιστορία, τον τόπο γέννησής του, πιθανώς τη θρησκεία του. Δεν τίθεται θέμα να εγκαταλείψει την ιστορία του, αλλά να δεχτεί, καθώς είμαστε Γάλλοι, ότι αυτή η ιστορία έρχεται δεύτερη. Πρώτα ανήκουμε στο έθνος”¹.

Ο διάλογος για την εθνική ταυτότητα στη Γαλλία

Οι ερωτήσεις έχουν πάντοτε σημασία. Γι' αυτά που αποκαλύπτουν και γι' αυτά που με αξιόσημειωτη μαεστρία καταφέρνουν να κρύψουν. Γι' αυτούς που τις θέτουν και γι' αυτούς που καλούνται να τις απαντήσουν. Για τη χρονική στιγμή που βγαίνουν στην επιφάνεια και για το δρόμο που ανοίγουν. Όταν μάλιστα προέρχονται από τα πάνω, σίγουρα δεν είναι τυχαίες και σίγουρα δεν είναι καλοπροαίρετες. Θα περιοριστούμε σε μία τέτοια διατυπωμένη από τα πάνω ερώτηση, που αν και αναφέρεται στη γαλλική κοινωνία, είναι νομίζουμε ικανή να βάλει κι εμάς σε μερικές σκέψεις. Σκέψεις για τα “άγκυ” και τις διαθέσεις των αφεντικών· σκέψεις για τα όλο και αυξανόμενα ρατσιστικά αντανάκλαστικά των δυτικών υπηκόων. Και για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, στις 2 Νοέμβρη ο γάλλος υπουργός Μετανάστευσης Ερίκ Μπεσόν σφύριξε την έναρξη ενός δημόσιου διαλόγου με κεντρικό τίτλο “τι σημαίνει να είσαι Γάλλος σήμερα;”. Τόσο απλά (και ανατριχιαστικά, θα προσθέταμε), η επίκληση στο “μεγαλείο του έθνους” ήρθε στην ευρωπαϊκή ημερήσια διάταξη. Λίγες ημέρες αργότερα, στις 29 Νοέμβρη, ήταν η σειρά των Ελβετών “να πούνε δυο λογάκια”. Και τα είπαν. Το 57% της ελβετικής κοινωνίας έσπευσε να βροντοφωνάξει την ισλαμοφοβία που το διαπερνά, τασσόμενο υπέρ της απαγόρευσης της ανέγερσης μιναρέδων στην ανεπτυγμένη (και χριστιανική) Ελβετία. Έτσι, συμμετέχοντας στο δημοψήφισμα που είχε καλέσει το Λαϊκό Κόμμα με τη στήριξη των ακροδεξιών κομμάτων, ένα σεβαστό ποσοστό των Ελβετών ξεκαθάρισε λίγο περισσότερο τις αγαθές του προθέσεις. Καταρχήν, για τους 400.000 μουσουλμάνους που ζουν ήδη στη χώρα και στη συνέχεια για όσους άλλους αποφασίσουν να πατήσουν τα “άγια ελβετικά χώματα”.

Αν δεν ξέρεις τι είσαι, θα σου πουν αυτοί τι πρέπει να είσαι

Ο διάλογος σχετικά με τη γαλλική εθνική ταυτότητα βρίσκεται σε εξέλιξη (αναμένεται να τελειώσει το Φλεβάρη) και έχει βγάλει στην επιφάνεια όλων των ειδών τα “λουλούδια”. Στην επίσημη ιστοσελίδα του υπουργείου μπορεί να φιλοξενηθεί ο κάθε πικραμένος νοσταλγός του “ένδοξου” παρελθόντος της αποικιοκρατίας, ο κάθε απολογητής της κρατικής βίας που “φυσικά” ασκείται προκειμένου να διαφυλαχθούν τα ιερά και τα όσια της φυλής, αλλά και ο κάθε ευαίσθητος ανθρωπιστής που θέλει να πνίξει λίγες από τις πρωτοκοσμικές του τύψεις στα κλαψουρίσματα περί ανοιχτής κοινωνίας όπου όλοι μπορούν να συνυπάρχουν (αλήθεια, με τι όρους;). Αλλά κι όσοι δεν είναι του ψηφιακού μοντέλου, παραπονεμένοι δεν θα μείνουν. Έχουν επίσης τη δυνατότητα να εκφραστούν.

Αν πρόκειται για “γνωστές προσωπικότητες των γραμμάτων και των τεχνών” έχουν την ευκαιρία να κοινοποιήσουν τις μεγαλοστομίες και τις απονευρωμένες αναλύσεις τους μέσω του Τύπου. Εκεί, επιδιδόμενοι σε φιλοσοφικού περιεχομένου αναζητήσεις περί της ουσίας δήθεν του έθνους και της ταυτότητας και βουτηγμένοι μέχρι το λαιμό μέσα στην αυτοαναφορικότητα, το πολύ πολύ να δηλώσουν τη δυσφορία τους για τα δημοκρατικά ιδανικά που απειλούνται από τους άχρηστους ηγέτες. Γιατί τα μεγάλα μυαλά της διάνοησης, πίσω από το ερώτημα “τι σημαίνει να είσαι Γάλλος σήμερα;” δε διακρίνουν παρά την αμορφωσιά του Σαρκοζί που με τις λανθασμένες του επιλογές βάζει σε κίνδυνο τα θεμέλια του γαλλικού αστικού μύθου της ελευθερίας, της ισότητας και της αδελφότητας. Λογικό. Τί πιο απλό, άραγε, από το να αντιμετωπίζεται ο (αναμφισβήτητος) ακροδεξιός, για να μην παρεξηγη-

θούμε...) κύριος Νικολά ως ένας παράφρονος που δεν έχει παιδεία, κάνει σαρδάμ ενώ δεν καταλαβαίνει τίποτα από μουσική πέρα από τα τραγούδια της καλής του Κάρλα Μπρούνι²; Κάνοντας λοιπόν το άσπρο μαύρο, αναθεωρώντας το αποικιοκρατικό παρελθόν παρουσιάζοντάς το ως εκπολιτιστική εκστρατεία, ξαναγράφοντας την ιστορία και αποπολιτικοποιώντας τα εγκλήματα της αστικής τάξης, οι ακαδημαϊκοί γελωτοποιοί προσφέρουν μετά χαράς τις πανάκριβες υπηρεσίες τους.

Αν πάλι πρόκειται για “καθημερινούς ανθρώπους” που θέλουν να τοποθετηθούν, η καλή και προνοητική γαλλική κυβέρνηση, οργάνωσε από την πρώτη στιγμή συζητήσεις σε ολόκληρη τη χώρα, ώστε να μη μείνει κανένας με το μαράζι. Σαν να λέμε, άλλος ένας θρίαμβος της εφαρμοσμένης βλακειάς.

Και όπως συμβαίνει σε κάθε “πολιτισμένο” κράτος, έτσι και στην περίπτωση της Γαλλίας δεν λείπουν οι διαφωνούντες που πάνε ένα βήμα παρακάτω και δραστηριοποιούνται (με την ευρεία έννοια...). Αναφερόμαστε σε εκείνους που περνάνε τον καιρό τους συλλέγοντας υπογραφές και συντάσσοντας καταγγελτικές ανακοινώσεις εναντίον του Σαρκοζί και της κυβέρνησής του, στα πρόσωπα των οποίων βλέπουν το απόλυτο κακό, υπονοώντας ότι με την αποχώρησή τους από τα πράγματα όλα θα πηγαίνουν ρολόι. Τι πιο εύκολο και ανέξοδο από το να προσωποποιεί κανείς ένα πολιτικό ζήτημα; Είναι χαρακτηριστικό ότι μία από αυτές τις ανακοινώσεις προέρχεται από τη Μη Κυβερνητική Οργάνωση SOS-Ρατσισμός, η οποία απευθύνει έκκληση στο Σαρκοζί να σταματήσει το συγκεκριμένο διάλογο και την οποία υπογράφουν περισσότερα από 40.000 άτομα, ανάμεσά τους και ο ανεκδιήγητος Ντανιέλ Κον Μπετίτ. Όλοι αυτοί οι κατ' όνομα αριστερόφρονες, δηλώνουν θιγμένοι ως δημοκράτες και αρκούνται

Όταν στις 18 Γενάρη είδε τους νεαρούς μεταναστευτικής καταγωγής να πανηγυρίζουν στους δρόμους της Μασσαλίας για την πρόκριση της ποδοσφαιρικής ομάδας της Αλγερίας στο Κόπα Άφρικα, ο κύριος δήμαρχος Jean-Claude Gaudin στράβωσε: "Από τη στιγμή που νίκησε η Αλγερία και οι αλγερινές καταγωγής ή οι μουσουλμάνοι θέλησαν να πανηγυρίσουν, εμείς είμαστε πολύ χαρούμενοι που το έκαναν. Απλώς θα μου άρεσε πολύ εκεί όπου υπήρχαν χιλιάδες αλγερινές σημαίες να υπήρχαν και μερικές γαλλικές, **γιατί η Γαλλία είναι γενναιόδωρη**". Όχι, παίζουμε...

η εθνική ταυτότητα κατά τον Σαρκοζί

Ελλάς -Γαλλία -Συμμαχία
(στο φασισμό και τη Βλακεία...)

-Ρε συ, κι εμείς Γάλλοι είμαστε;
-Εννοείται. Όλοι είναι Γάλλοι!

στο να εκφράζουν την "ανησυχία" τους για την επιλογή της κακής κυβέρνησης να δώσει βήμα σε μια ρητορική που, κατά τη γνώμη τους, στην καλύτερη στιγμή τίζει τους μετανάστες και στη χειρότερη τους αντιμετωπίζει ρατσιστικά. Οι φιλόανθρωποι της SOS-Ρατσισμός (της οργάνωσης που ήδη από τη δεκαετία του '80 επιχειρεί με κάθε μέσο να καπηλευθεί και να απονευρώσει τις κατά καιρούς προσπάθειες των μεταναστών και των Γάλλων μεταναστευτικής καταγωγής να δώσουν χώρο στη συσσωρευμένη οργή τους), έχουν επιλέξει να λειτουργούν ως το προοδευτικό άλλοθι μιας βαθιά συντηρητικής και φασίζουσας κοινωνίας. Τα είπαν, λοιπόν, ξεθύμαναν και μετά ξαναγύρισαν στα ωραία τους σπιτάκια όπου όλο και κάποιος μετανάστης θα τους μαγειρεύει, θα τους πλένει τα ρούχα ή θα τους μεγαλώνει τα παιδιά...

Γιατί αυτή η ερώτηση; Γιατί τώρα;

Τι, όμως, επιδιώκει ο Σαρκοζί αναθέτοντας στον υπουργό Μετανάστευσης (ο οποίος, καθόλου τυχαία, είναι πρώην σοσιαλιστής και όχι κάποιος ακραιφνής φασίστας με "ένσημα" σε ακροδεξιές οργανώσεις και κόμματα), να συλλέξει πληροφορίες για την εθνικιστική ετοιμότητα της γαλλικής κοινωνίας; Σε πρώτο επίπεδο θα έλεγε κανείς το προφανές: επιδιώκει να οικειοποιηθεί την εθνοκεντρική και ρατσιστική ρητορεία των γνωστών και μη εξαιρετέων φασιστών, των ακροδεξιών με Βούλα όπως ο Ζαν Μαρί Λεπέν του Εθνικού Μετώπου (FN), προκειμένου να κερδίσει καμιά παραπάνω ψήφο στις επόμενες εκλογές. Πρόκειται για μια τυπική, δοκιμασμένη και αρκετά επιτυχημένη μέθοδο. Αλλά δεν μπορεί να είναι μόνο αυτό που απασχολεί τα κυβερνητικά τσακάλια. Γιατί πίσω από την πολεμική ιαχή "είμαστε Γάλλοι" του κυρίου υπουργού βρίσκεται το σύγχρονο μεγάλο "πρόβλημα" των δυτικών κοινωνιών που δεν είναι άλλο από τη μετανάστευση. Βρίσκεται το επιμελώς κρυμμένο διακίβευμα ότι οι κάτοικοι των μητροπολιτικών γκέτο, τα παιδιά και τα εγγόνια των αλγερινών, μαροκινών, σενεγαλέζων και

λοιπών μεταναστών εργατών που έχτισαν τη μεταπολεμική Γαλλία, καθώς και οι "παράνομοι" μετανάστες που προέρχονται (κατά βάση) από τα πεδία των μαχών του Αφγανιστάν και του Ιράκ και είναι πεταμένοι στους καταυλισμούς και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης "είναι ξένοι".

Τα αφεντικά και οι πολιτικοί τους σύμμαχοι γνωρίζουν καλά ότι τις "αρχές της Δημοκρατίας" δεν φτάνει να τις υπερασπίζονται μόνο οι ένστολοι δολοφόνοι στις εσαχτιές της Ασίας. Πρέπει να τις υπερασπίζονται και οι πρωτοκοσμικοί στις εμπόλεμες ζώνες των δυτικών μητροπόλεων. Το πόσο έκδηλη και το πόσο ωμή θα είναι αυτή η υπεράσπιση εξαρτάται πάντα από τις ανάγκες των από πάνω. Και επειδή τα αφεντικά γνωρίζουν καλά ότι σε περιόδους κρίσης όπως η σημερινή, μια καταρχήν μειοψηφική (αλλά εν δυνάμει απειλητική) μάζα είναι πιθανόν να κινητοποιηθεί για να εκφράσει τη δυσαρέσκεια της λόγω της υλικής υποβάθμισης της καθημερινής της ζωής, εξαιτίας της ανεργίας και της αδυναμίας να τα βγάλει πέρα, δρούν προληπτικά και με βάση τα συμφέροντά τους. Γνωρίζουν ότι η μάζα αυτή έχει δύο επιλογές: είτε να αναζητήσει "παρηγοριά" στην αγκαλιά των φασιστοειδών, προτάσσοντας την εθνική της "ανωτερότητα" έναντι της "κατωτερότητας" των Άλλων, είτε να αποκτήσει ταξική συνείδηση, αναγνωρίζοντας στους μετανάστες (το πλέον υποτιμημένο κομμάτι της εργατικής τάξης, δηλαδή) τους πιθανούς ταξικούς της συντρόφους. Στην πρώτη περίπτωση, θα δημιουργηθεί ένας πολλαπλά "χρήσιμος στρατός", μια δομή που σε συνεργασία με τα επίσημα καθάρματα των σωμάτων ασφαλείας θα κάνει τη βρώμικη δουλειά και θα αντλήσει υλικά οφέλη πολεμώντας στο πλευρό των αφεντικών. Στη δεύτερη περίπτωση, οι δυσαρεστημένοι του καπιταλιστικού παραδείσου θα συναντηθούν, θα οργανωθούν και θα στραφούν ενάντια στα αφεντικά τους. **Όπως έχουν ξανακάνει και στο παρελθόν.**

Με άλλα λόγια, τα αφεντικά επιλέγουν να θέσουν το ερώτημα "τι σημαίνει να είσαι Γάλλος σήμερα;" υπενθυμίζοντας στον καθένα τη θέση που του αναλογεί στη σκακιέρα της καπιταλιστικής κανονικότητας. Το να είσαι Γάλλος (Ελληνας, και πάει λέγοντας...) συνεπάγεται να τιμάς τη σημαία, τις παραδόσεις και τις "αναφαίρετες αξίες της φυλής" απέναντι στους "εισβολείς". Οι τελευταίοι, άλλωστε, δεν σέβονται τίποτα (είναι ενδεικτικό ότι οι πιτσιρικάδες των παρισινών προαστίων εγκυβόλονται απ' όλους -φασίστες, δεξιούς, δημοκράτες και αριστεροευαίσθητους- επειδή σε έναν ποδοσφαιρικό αγώνα της Εθνικής Γαλλίας με την αντίστοιχη της Τυνησίας πέρυσιν, υποδέχτηκαν τη Μασσαλιώτιδα, τον γαλλικό εθνικό ύμνο, με γιουχαϊσματα) και συνεπώς κάθε πράξη εναντίον τους είναι πλήρως νομιμοποιημένη. Να είσαι, λοιπόν, Γάλλος σημαίνει να παραδέχεσαι αυτόματα ότι κάποιος άλλος είναι "ξένος" και κυρίως να παραδέχεσαι ότι δεν έχεις καμία διάθεση να δεις ότι η μοίρα σας είναι κοινή. Αν, ωστόσο, δεν κάνεις δήλωση κοινωνικών φρονημάτων υπονοεί ότι αφήνεις ανοιχτό το ενδεχόμενο να περάσεις εσύ στην αντιμετώπιση και για μια φορά να θέσεις ο ίδιος την ερώτηση. Να προκαλέσεις αναφυλαξία στα αφεντικά ρωτώντας **"τι σημαίνει να είσαι εργάτης σήμερα;"**. Μόνο έτσι μπορεί να βρεθεί μια κατεύθυνση μέσα στη σημερινή διάχυτη βαρβαρότητα.

1. Αυτά, μεταξύ άλλων, δήλωσε ο γάλλος υπουργός Μετανάστευσης κατά τη διάρκεια του πρόσφατου ταξιδιού του στα Βαλκάνια που έγινε με σκοπό να τιμήσει τους γάλλους στρατιώτες που "έπεσαν" στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το τελευταίο διάστημα, όπου σταθεί κι όπου βρεθεί ο κύριος υπουργός όλο και κάποια εξυπνάδα σχετικά με το δημόσιο διάλογο που διεξάγεται στη Γαλλία θα πετάξει. Εντάξει! το καταλάβαμε ότι έχει μια αγωνία...
2. Ίδου το "κατηγορητήριο" που υπάρχει στην ιστοσελίδα γαλλικής σατιρικής εφημερίδας. Ο συντάκτης, αναπολεί τα περασμένα μεγαλεία και αναρωτιέται: "Πού είναι η Γαλλία του Αιώνα των Φώτων που ακτινοβολούσε από τον πολιτισμό της, η Γαλλία του Μολιέρου, του Ντιντερό, του Βικτώρ Ουγκό (...);".